

CHKD. MAY 15 1970

Tėvynė

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ
AMERIKOJE ORGANAS

No. 12

New York, N.Y. 1970, Balandžio -

63 metai

SLA Kuopos ir Apskričiai pad

SLA CENTRAS RŪPINASI SUSTIPRINTI DABARTINĮ LIETUVIŠKOS ŠEIMOS VAJŲ TORIUS, PRAŠYDAMAS ATSIŪSTI VARDUS IR ADRESUS TOKIŲ LIETUVIŲ, KURIE GALI BŪTI MŪSŲ ORGANIZACIJOS NARIAIS

SUMANYMAS SUPAŽINDINTI DAUGIAU LIETUVIŲ SU MŪSŲ SUSIVIENIJIMO DARBAIS.

Mūsų Susivienijimo nariu gali būti kiekvienas lietuvis, kuriam rūpi lietuviškų organizuotų jėgų stiprinimas. Tai yra neabejotina tiesa. Bet reikia mokėti prie tų geros valios lietuvių priėti, reikia sugebėti sudominti juos tais svarbiais darbais, kuriuos mūsų Susivienijimas atlieka lietuvių visuomenei. Mes turime arti šimto veiklių organizatorių. Dauguma jų yra uolūs ir stengiasi gauti naujus narius. Tačiau šiais laikais tas darbas nėra lengvas. Nes apdraudų pasiūlymų kiekvienas gauna iš visų pusių.

BET LIETUVIUI NAUDINGIAU APDRAUDĄ PAIMTI MŪSŲ SUSIVIENIJIME, KUR JIS PASIDARO DALININKU.

Komercinė apdraudos kompanija tam tikrom sąlygom duoda apdraudą ir daugiau nieko nenori žinoti. O lietuvis turėdamas mūsų Susivienijime apdraudą turi plačias teises savo organizacijoj, jis dalyvauja jos reikalų tvarkyme ir įsijungia į SLA visuomeniškus ir kultūrinius darbus. Šie reikalai negali nerūpėti kiekvienam veikliam lietuviui. Dažnai mažo

pašnekesio su numatomu prospektu nepakanka. Reikia laiko ir visapusiško Susivienijimo reikalų pažinimo, tik tada ir gerų nuotaikų mūsų žmonės supranta ir pajunta reikalą priklausyti Susivienijimui.

REIKALINGA VISŲ VEIKLIŲ KUOPŲ PAGALBA.

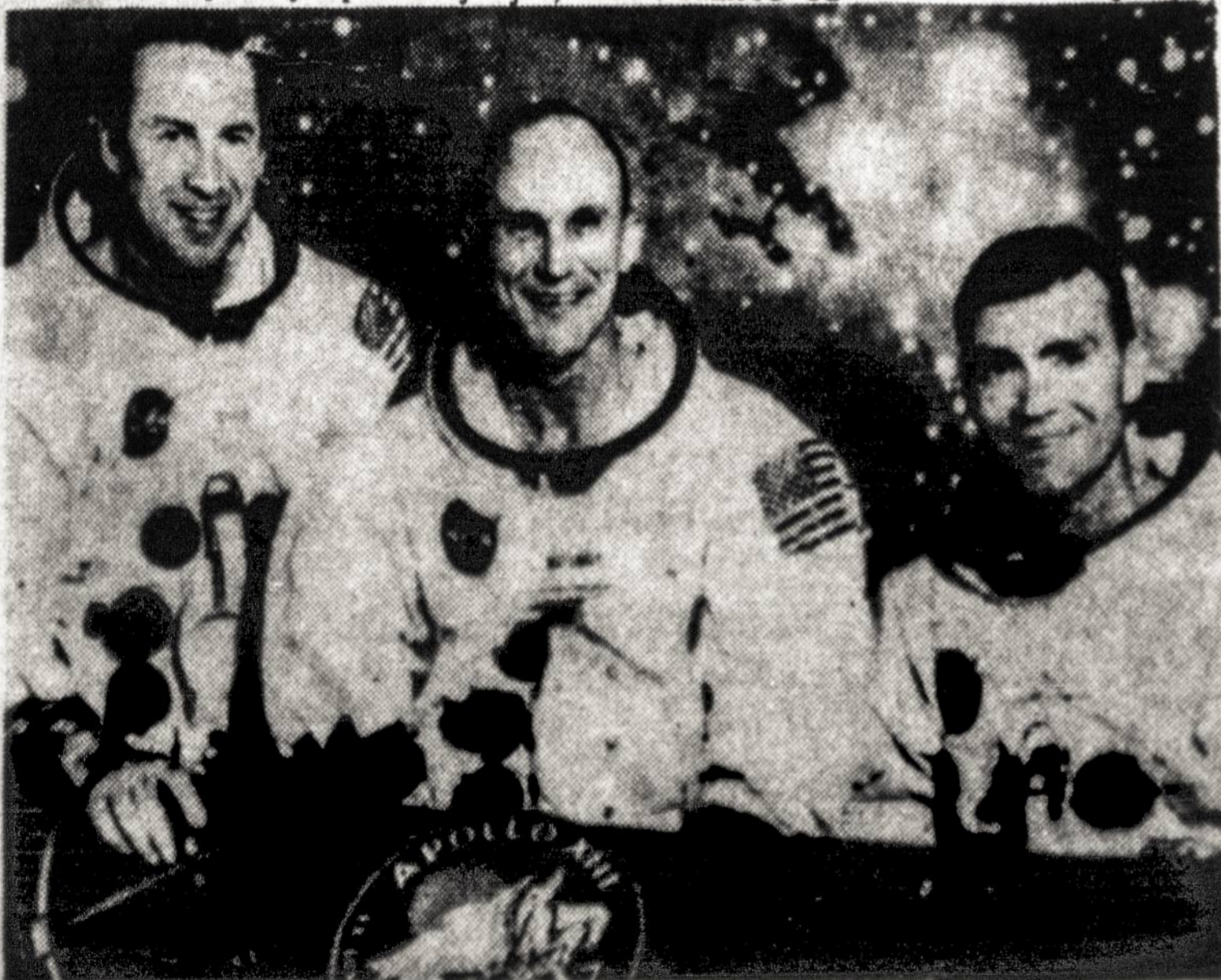
SLA Centras išsiuntinėjęs savo laišką Susivienijimo veikėjams, tikisi, jog visi gerai supras pradėto darbo svarbumą. Laiške prašoma surinkti bent dešimtį vardų ir pilnų adresų lietuvių kilmės žmonių, kurių šeimos gali priklausyti Susivienijimui. Tiems visiems bus pasiūstyti laiškeliai ir informacijos apie SLA veiklą, o be to kai kurį laiką bus siunčtinėjama TĖVYNĖ, iš kurios jie supras aktualiuosius mūsų fraternalinės organizacijos darbus.

Šis sumanymas galės būti sėkmingas tik tuo atveju, jeigu visos veiklios kuopos įvykdys prašomą akciją ir atsiųs kiek įmanoma daugiau naujų adresų. Praeityje gauti adresai gražiai patarnavo mūsų organizatoriams. Tikimės, jog ir dabartinis sumanymas prisidės prie mūsų Vajaus sustiprinimo.

Apollo 13 astronautai mėnulio nepasiekė

Apollo 13 erdvėlaivis su trimis astronautais Jim Lowell, Jack Swigert ir Fred Haise pakilo puikiai ir pačioje pradžioje jie, kalbėdamiesi su

kontrolės punktu žemėje, sakė, jog viskas tvarkoje, jog jie gerai jaučiasi. Bet pakilę du šimtus tūkstančių mylių nuo žemės, astronautai tik at-

Astronautai kapitonas J.A.Lovell, leitenantas T.Mattingly ir F.W.Haise.

likę televizijoje pasirodymą, staugia įspejo: "Mes esam pavojuje". Tikrai jie atsidūrė tokiam pavojuje, kokiam dar nebuvo žmogus, skrisdamas erdvėse. Spėjama jog meteoritas užkliudė jų laivą, nes susitrukė elektros veikimas, o kas dar baisiau, tai oksigeno prietaisų sugedimas. Astronautų nusileidimas į mėnulį atšauktas. Laukiama, kad jie bus atgal žemėje balandžio 17 dieną. Nors specialistai ramina, kad astronautams gyvybės pavojaus dar nėra, bet nežinia, kaip viskas dėsiai artimiausiomis dienomis. Ši žinia sujaukino pirma Ameriką, o taip pat ir visą pasaulį. Bijomasi, kad kilnus drąsiųjų astronautų troškimas patarnauti mokslui, gali ir liūdnai pasibaigti.

SLA Pild. Tarybos rinkimų rezultatai

Balsams Skaityti Komisija - Mikas Klimas, 3 kuopos narys, Adomas Miliauskas, 115 kuopos narys ir Bronė Spudienė 335 kuopos narė, 1970 metų balandžio 11 ir 12 dienomis, Susivienijimo Centro patalpose, 307 W. 30th Str., New York NY, suskaičius rinkimų balsus, rado kad balsų gavo:

Į Prezidentus:
P.P.Dargis, Pittsburgh, Pa.- 1358,

Į Vice-Prezidentus:
A.Chaplikas, So.Boston, Mass.- 1372.

Į Sekretorius:
A.Budreckis, New York, N.Y.- 1186,
P.Januska, Windsor, Canada - 249.

Į Išdininkus:
E.Mikužis, New York, N.Y. - 1505.

Į Išdo Globėjus:
S.Bredes, Brooklyn, N.Y. - 861,
J.Miller, Chicago, Ill. - 846,
A.Sukauskas, Detroit, Mich. - 609,
V.Adamkus, Chicago, Ill. - 457.

Į Daktarus Kvotėjus:
Dr.S.Biežis, Chicago, Ill. 1345.

Tuo būdu dauguma balsų į SLA Pildomąją Tarybą išrinkti:

Prezidentu - P.P.Dargis, Pittsburgh, Pa.
Vice Prezidentu - A.Chaplikas, So.Boston, Ma.
Sekretorium - A.Budreckis, New York, N.Y.
Išdininke - E.Mikužis, New York, N.Y.
Išdo Globėjais - Adv.S.Bredes, New York NY
J.Miller, Chicago, Ill.
Dr.Kvotėju - Dr.S.Biežis, Chicago, Ill.

Mikas Klimas
Adomas Miliauskas
Bronė Spudienė

PASTABA: PILNI SLA KUOPŲ BALSAVIMO DUOMENYS - KITAME NUMERYJE

Planas, kurį turėjo Apollo atlikti buvo platus, jie turėjo mėnulyje išbūti ilgiausia, negu anksčiau buvo bandyta, o taip pat jų tyrinėjimai būtų galėję turėti didelės reikšmės erdvės užkariavimo srityje. Tikėkim, kad viskas pasibaigs laimingai, ir astronautai sugebės nusileisti sveiki ir gyvi. Ne tik jų šeimos, bet visi žmonės nekantriai laukia to akimirksnio, kai jie vėl pasieks žemę savo kojomis.

Tėvynė

LIETUVIŲ SAVIVAIKIMO ORGANIZACIJŲ
AMERIKOS ŠAKIS

Lithuanian Weekly

Published Every Friday
by the Lithuanian Alliance of America

JUOZAS PETRĖNAS
EDITOR

ALGIRDAS BUDRECKIS
MANAGER

Yearly Subscription Rates:
In the United States \$4.00
To Foreign Countries \$5.00

307 WEST 30th STREET
NEW YORK, N. Y. 10001
Telephone LACKAWANNA 4-5529

Entered as Second Class Matter November 28, 1910,
at the Post Office at New York, N. Y., under the Act
of March 8, 1878.

Acceptance for Mailing at Special Rate of Postage
provided for in Section 1108, Act of October 3, 1917,
Authorized June 27, 1918.

SLA kuopų pranešimai ir skubus raštai redakcijai
reikia siųsti nevēliau, kaip prieš savaitę, laikraščio
numeriu išeinant.

Keičiant adresą būtina pranešti senasis adresas ir
nurodyti naujo adreso pašto zonos numerį.
Už skelbimų turinį redakcija neatsako.

Karolis Račkauskas mirė Kaune

Šis vardas Amerikos lietuviams, ypač senesnei kartai yra gerai žinomas. Karolis Račkauskas-Vairas, kaip jis dažnai pasirašydavo savo raštus ir vertimus, buvo vienas iš pačių žymiausių veikėjų Amerikoje. Jis mirė balandžio 3 d. sulaukęs 88 metų amžiaus.

Jis atvyko į šią šalį 1908 metais ir tuoju pasidarė vienas žymesniųjų veikėjų anų laikų lietuviškose organizacijose ir taip pat buvo įtakingas lietuvių spaudos dalyvis. Račkauskas ne tiek daug parašė ir išleido savo originalių raštų, kiek padarė vertimų. Tais laikais buvo ypatingai svarbu lietuvius supažindinti su didžiais pasaulinės literatūros raštais. Jis vertė Bebelį, Voltaire, Balzaką, Rabindranat Tagore, G.H.Wells, Amerikos rašytojus Longfellow, Dreiserį, J. Steinbecką ir kt.

Jis kartu su Jonu Šliupu ir Kleofu Jurgelioniu įsteigė "Laisvąją Mintį". Pradžioje jis gyveno Brooklyn, N.Y., o vėliau persikėlė į Scranton, Pa., kur artimai bendradarbiavo su dr. J.Šliupu ir turi didelius nuopelnus anų laikų žmonių švietimo ir kultūrinimo srityje.

*****

Račkauskas 1911 metais SLA Baltimorės seime buvo vienas iš vadovaujančių veikėjų ir to seimo išrinktas "Tėvynės" redaktorium. Šį, tais laikais ypatingai įtakingą, laikraštį jis redagavo iki 1920 metų. O tada jam jau atsidarė durys į platų ekonominių organizacijų veikimą. Amerikos lietuviai visomis išgalėmis stengėsi padėti atsikūrusiai Lietuvos valstybei. Šių veikėjų priešakyje kaip tik buvo Račkauskas. Pradžioje jis dalyvavo New Yorke besikuriančiose ekonominėse organizacijose, o vėliau tų organizacijų pavidimu, Lietuvoje veikė ekonominėje srityje, sukurdamas visą eilę prekybinių ir gamybinių organizacijų.

JAV IR PASAULIO LIETUVIAI

* MEDŽIOTOJAI IR MEŠKERIOTOJAI, Cicero III. savo parengimo metu lituanistinėms mokykloms surinko aukų - viso \$152.35.

* NAMŲ SAVININKŲ draugija Marquette Parke, Chicagoje, gegužės 3 d. rengia didelį bankietą-balių.

* SURASTI KRISTIJONO DONELAIČIO PALAIKAI. Po bažnyčia, kurią pats poetas savo laiku buvo pastatęs, ir kuri rusams įsiveržus į Tolminkiemį buvo sunaikinta, buvo atlikti tyrinėjimai. Šiuos tyrinėjimus atliko Lietuvos Mokslų Akademijos skirtoji komisija. Rastieji Donelaičio palaikai buvo nugabenti į Vilnių. Donelaičio palaikų studijavimas užtruko net trejeta metų. Dabar paskelbti kai kurie to tyrinėjimo rezultatai. Kol bus atlikti restauraciniai darbai Donelaičio gyvenimo ir mirties vietoje jo palaikai bus laikinai palikti Lietuvos Istorijos-Etnografijos muziejuje. Kada buvo surasti Donelaičio palaikai, susidarė galimumas atkurti jo portretą.

* ADOMO GALDIKO pomirtinė meno paroda Chicagoje bus atidara iki balandžio 19 d.

* ADOMO MICKEVIČIAUS paminklas statomas Kaune, vadinamam Mickevičiaus slėnyje. Šio paminklo autorius yra Vilniaus Dailės Instituto atklėtinis V.Stanelis.

* LENKIJOS LIETUVIAI atperko iš privataus asmens pianiną, kuriuo savo laiku skambindavo M.K.Čiurlionis.

Pagaliau Račkauskas pereina į diplomatinę tarnybą, dirba Lietuvos atstovybėje Londone, vėliau jis gyveno Prancūzijoje ir pagaliau buvo paskirtas Lietuvos konsulu į Afriką (Kapstate). Čia jo diplomatinė karjera baigėsi, kadangi jis turėjo išsikvojimo bylą.

*****

Vėliau Račkauskas vertėsi žurnalistika, gyveno Kaune ir paskutinis jo postas buvo - nelauki mirusio rašytojo Petro Cvirkos muziejaus direktoriaus pareigos.

Račkauskui mirus, galima pasakyti, jog jis savo gyvenime daugiau žadėjo negu pajėgė ištesėti. Jeigu savo karjeros pradžioje jis turi stambius nuopelnus lietuvių gyvenime Amerikoje, jeigu jo kūrybinis įnašas į bendrą lietuvių kultūrinį gyvenimą yra nepaneigiamas, tai vėlesniais laikais vis tik aiškus dvasinis jo susilpnėjimas ir atsparumo stoka.

Šiandien jo negalima kaltinti dėl jo pasisakymų, kuriuos jis paskiausiai metais buvo priverstas padaryti, atsižvelgdamas į kietas sąlygas, kuriose jis atsidūrė. Bet yra duomenų, gyvų liudininkų patvirtintų, jog jis giliai sielėjosi dėl okupacinio režimo negerovių. Labiausia jį slėgiančiai paveikdavo rusų vadinamoji "didžiarusiškoji" politika Lietuvoje ir beatodairinis lietuvių tautinės dvasios slopinimas.

* LITUANUS Nr. 3 (1969) The Lithuanian Quarterly atsiųstas redakcijai paminėti. Šio leidinio redaktoriai yra: A.Klimas, Ig.Skrups - kelis, J.Bagdonas, J.Kučėnas, Z.Morkūnas.

* JAUNIMO SIMPOZIUMAS Chicagoje, įvyks gegužės 2-3 dienomis. Juo rūpinasi A. Kubiliūtė, L.Nainytė, V.Ruibytė P.Žumbakis, A.Augustaitis ir A.Antanavičius.

* CLEVELANDO LIETUVIAI nori paminėti jų įsikūrimo šiame mieste šimtmetines sukaktuves. Iškilnių komisiją sudaro: J.Stempušis, K.Karpus, V.Mariūnas, P.Balčiūnas, ir dr. D.Degesys.

* MUENCHENO LIETUVIAI Nepriklausomybės sukaktuves paminėjo vasario 14 d., surengdami tautodailės ir grafikų parodą. Pažymėtina, kad eksponatai buvo gauti iš Lietuvos, Vokietijos ir Amerikos.

* DAILININKĖ VANDA KANYTĖ-BALUŠIENĖ Chicagoje Čiurlionio galerijoje turėjo savo kūrinių parodą. Buvo išstačiusi 49 didelio formato paveikslus. Paroda turėjo pasisekimo ir jos darbai aukštai įvertinti.

* DAILININKO ŽIBUNTO MIKŠIO parodos metu Chicagoje, Lietuvių Foto archyvo rūpesčiu, buvo demonstruojamas šio dailininko kūrinių 40 puslapių albumas, kuriame buvo daugiausia exlibrisai. Nusistatyta šį albumą papildinti, pridėdant naujus jo kūrinius.

* CHICAGOS LIETUVIŲ MOKYTOJŲ draugija pakvietė pedagogikos veteraną mokytoją Petrą Maldeikį paskaityti paskaitą apie vaikų mokymą namie. Tai ypatingai svarbi tema šiais laikais, kai daugelis tėvų yra priversti patys mokyti vaikus lietuviškai skaityti ir rašyti.

* MARTYNUI MAŽVYDUI pagerbti Vilniaus universiteto studentų draugija "Ramuva" surengė vakarą. Apie jo darbus literatūrinės kalbos ugdyme kalbėjo filologijos mokslų daktaras J.Palionis, Mažvydo laiškų ištraukas skaitė prog. J.Lebedys.

* KAUNO POLITECHNIKOS instituto vi-brotechninės laboratorijos darbuotojai savo srities studijas gilinti išvyko - V.Zareckas į Prancūziją, Grenoblio universitetą ir K.Nainys į Rytų Vokietiją.

STUDENTIŠKAS TEATRAS KAUNE

Kauno Medicinos institute įkurtas pirmasis Kaune studentiškas teatras. Praėj. metų gruodžio mėn. pasirodė to teatro studentai - mėgėjai, įscenizavo vokiečio V.Borcherto apsakymą "Kai žiurkės miega", parodė brito J.Galsworthy vieno veiksmo pjesę "Saulė" ir dar Borcherto "Chrestomatines istorijas". (E.)

Tėvynė 2

SLA 56to SEIMO GARBEI GAUKIME DAUGIAU NAUJU NARIU

Greitai atsiliepkit į SLA Vajaus Komisijos kvietimą. Naujų narių įrašymo paskelbtos taisyklės veikia tos pačios ir organizatoriai gali naujus narius įrašyti. O jų įrašytieji nauji nariai bus įskaityti į SLA Vajų, kuri dabar paskelbė SLA Vajaus Komisija. — Gerbiamieji SLA Veikėjai, laukiame Jūsų palankumo. Siųskite naujų narių aplikacijas tokia pat tvarka, kaip buvo iki šio laiko!

Detroit, Mich.

Lietuvos Žurnalistų Sąjungos Detroito skyrius balandžio 26 d. 12:30 val. Lietuvių Namuose rengia Tumo Vaižganto paminėjimą ir knygos "Švietimas Vokietijoje" pristatymą.

Paskaitą skaitys ir knygą pristatys LŽS pirmininkas Vytautas Alantas. Taip pat bus paskaitytos ir kai kurios ištraukos iš Tumo Vaižganto kūrybos.

NAUJA DLOC VALDYBA

Balandžio 5 d. Lietuvių Namuose Detroito Organizacijų Centro Valdyba pasiskirstė pareigomis: Bernardas Brizgys pirm., Antanas Sukauskas I vicepirm., Elzbieta Paurazienė II vicepirm., Petras Januška III vicepirm., Vacys Lėlis išdininkas, Petras Pagojus finansų sekr., Saulius Šimoliūnas protok. sekretorius, Nijolė Šlapelytė sekretorė anglų kalba ir Alfonsas Žiedas, narys.

MIRĖ TERESĖ MITKUVIENĖ

Kovo 30 d. širdies smūgio ištikta ir vežama į ligoninę, mirė Teresė Mitkuvienė. Buvo pašarvota Yolandos Baužienės vadovaujamoje koplyčioje ir penktadienio rytą su pamaldomis Šv. Antano bažnyčioje buvo nulydėta į Evergreen kapines ir ten mauzoliejuje laikinai padėta. Duobkasių streikui pasibaigus, bus nulydėta ir palaidota Holy Sepulchre kapinėse.

Teresės Mitkuvienės vyras Jurgis Mitkus yra SLA 352 kuopos narys ir yra buvęs šios kuopos finansų sekretorius.

SLA 352 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks gegužės 3 d. 12:00 val. Lietuvių Namuose. Susirinkimas labai svarbus dėl svarstomų klausimų, o taip pat bus gera proga prieš vasaros atostogas apsimokėti nario mokesčius ir visą vasarą būti ramiems.

LB JAV VI-tosios tarybos rinkiminę komisiją Detroito apygardoje sudaro: Jurgis Mikaila, Antanas Musteikis ir Vytas Petrusis.

Jūrų šaulių "Švyturys" kuopos surengtame linksmavakaryje balandžio 4 d. šokių konkurse laimėjo: Valso šokyje M. Vitkaus premiją \$ 10.00 Jonas Acas ir Ada Teličėnienė. Polkos šokyje p. Lušnio premiją \$ 10.00 laimėjo Albinas Grigaitis ir Danutė Vitaitė. Tango gražiausiai šoko ir vėl M. Vitkaus dovaną \$ 10.00 laimėjo Juozas Tamulis ir Veronika Kulbokienė.

Teisėjų komisiją sudarė: akt. Justas Pusdešris, Vladas Selenis ir Bronė Poškuvienė.

A. Grinius

Shenandoah, Pa.

SLA 23 kuopos pusmetinis susirinkimas įvyks 1970 m. Birželio-June 7 dieną, sekmadienį. Prasidės 12:30 val. po pietų Lietuvių Veteranų namuose, 216 N. Main Street.

Kuopos Valdyba kviečia visus savo narius dalyvauti šiame susirinkime. Galėsit užsimokėti savo mėnesines duokles.

Aš buvau jau pranešęs Kovo mėnesį jums per Tėvynę, kad susirinkimai bus laikomi kas trys mėnesiai.

Viktoras Visockis

COCOA, FLORIDA

Tradicinė Amerikos Lietuvių Socialinio Klubo gegužinė-piknikas įvyks Balandžio-April 26-tą dieną J. ir M. Steponavičių-Stepp patalpose, prie kelio US 1, netoli TI-CO Airport, Bellwood, Fla. Pravažiavus į pietus pro TI-CO Airport, didelė iškaba, už poros blokų dešinėje prie laiškų dėžutės bus iškelta lietuviška vėliava, ten ir bus mūsų gegužinės vieta. O jeigu kam pasitaikytų paklysti, skambinkite telefonu: AM 7-2690.

Mūsų gabios gospadinės pasižadėjo pagaminti lietuviškų dešrų, kugelio ir kitų skanumynų. Gerbiamieji ir gerbiamosios, visi esate kviečiami dalyvauti mūsų parengime, kas norės, galės ir polkutę sutrepsėti. Pradžiai 12:30 val. p.p. Iki pasimatymo mūsų geužinė!

J. Hermanas, Klubo pirm.

AKRON, OHIO

Kovo 2 d. 1970 m., Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo paminėjimas buvo surengtas Šv. Petro parapijos svetainėje, tuoj po SLA 198 - 354 kuopų susirinkimo. Parengimas buvo trumpas ir kuklus, atitinkamas tai dienai. Lietuvos istorijos ištraukas ir žymesnius įvykius parašė ir perskaitė Mr. J. Vaičaitis. Iš Maironio eilėraščių, padėklamavo Mr. A. Alekna. Vėliau buvo pietūs ir pasivašininimas.

Aukojo Lietuvos laisvinimo darbams šie mūsų nariai:

Frank Baldauskas šeima - \$ 25.00, Mr. J. Zdanis - \$ 10.00, A. Lukosevich šeima - \$ 10.00, Mr. J. Vaičaitis - \$ 8.00, Mrs. Louise Vinaitis - \$ 5.00, Mr. Frank Rokas - \$ 5.00, Mr. W. Puishes - \$ 5.00, Mr. Mrs. A. Gauder - \$ 3.00, Mrs. N. Trucen - \$ 3.00, Mr. Mrs. V. Balden - \$ 2.00, Mr. Mrs. J. Lawrence - \$ 2.00,

Tėvynė 3

Mr. Mrs. A. Bartinick - \$ 2.00, Mr. J. Garionis - \$ 2.00, Mr. Mrs. W. Ritsko - \$ 2.00, Mr. Mrs. G. Brubaker - \$ 2.00, Mrs. M. Rozuk - \$ 2.00, Mrs. A. Alekna - \$ 2.00, Mr. Mrs. Kirtiklis - \$ 2.00, Mr. Mrs. A. Pukas - \$ 1.00, Mr. Mrs. V. Kubilius - \$ 1.00, Rev. P. Dzegoraitis - \$ 1.50, Mr. Mrs. A. Zent - \$ 1.00, Miss C. Gouder - \$ 1.00.

SLA 198 - 354 kuopos nuoširdžiai dėkoja atsilankiusiems už aukas kilniems laisvinimo darbams, taip pat pasidaravusiems, kad parengimas būtų sėkmingas kuopos nariams ir svečiams. Mrs. W. Ritsko aukėjo gėles stalo papuošimui. Aukos pasiunčiamos Lietuvių Tarybai Chicagoje.

Frank A. Baldauskas

VIKTORUI RUOKIUI 85 METAI

Prof. Viktoras Ruokis kovo mėn. sulaukė 85-ąją gimimo sukaktį.

1885 m. vasario 26 d. Duobariškės kaime netoli Ignalinos, gimęs Viktoras Ruokis buvo vienas Dotnuvos žemės ūkio mokyklos, vėliau virtusios Žemės ūkio akademija, organizatorių. Ruokis buvo pirmuoju šios mokyklos vedėju, pirmuoju chemijos, geologijos bei dirvožemio mokslo dėstytoju. V. Ruokis, jau 1920 m. išleido "Neorganinę chemiją", vėliau "Analizinę chemiją" (1922), "Organinę chemiją" ir kt. Stambus Ruokio veikalas "Dirvožemio mokslas" išleistas du kartus (1930 ir 1959). Lietuvos mokslui turėjo daug reikšmės Ruokio veikalai: "Kristalografija, mineralogija ir petografija" ir "Kristalografija ir optinė uolų mineralogija".

Mokslininkas yra daug keliavęs - ne tik po Europą, bet ir po Afriką. V. Ruokis docento laipsnį gavo 1924 metais, profesoriaus 1927 metais. (E.)

VILNIUJE išleista meninės fotografijos knyga "Senojo Vilniaus vaizdai", 240 psl. Vertintojai knygą laiko neįprasta, nes jos autorius A. Kunčius atskleidžia dalykus, kurių daug kas nepastebėjo, ir išvengė "rodyti žmones, mašinas ir kitą triukšmingą jo kasdienybės sumaištį". (E.)

KAUNAS - TURIZMO MIESTAS

Vilniuje paskelbta, kad Kaunas "tampa tarptautinio turizmo miestu. Numatoma, kad vien šiomet jame apsilankys šimtai užsienio šalių delegacijų ir turistinių grupių. Janina Narkevičiūtė išrinkta vad. "Draugystės ir kultūrinių ryšių su užsienio šalimis draugijos" Kauno skyriaus pirmininke.

Žinia reikštų, kad užsienio turistai galės lankytis ir Kaune, ne tik Vilniuje. (E.)

NEMUNO VINGIAI IR KILPOS

(iš praeito numerio)

XVIII - XIX šimtmečių riboje prasideda Birštono gydyklos istorija. Sūrokus Druskupio ir šaltinių vandenį aplinkiniai naudojo gydydami akis, išbėrimus, kaulų ligas. Kalbama, buvo daromos gydymo vonios pirtyse. Tada, ypač brangymėčių, karo ir kitų suiručių metais nesant druskos, šaltinių vanduo buvo naudojamas viralui.

Domėtis Birštono natūraliais sūrimais mokslininkai pradėjo ne sveikatingumo versmų ieškodami, o valgomosios druskos klodų. 1791, 1817, 1823, 1827 m. ir dar ne kartą žinomi to meto Vilniaus universiteto gamtininkai ir kiti tyrinėjo Birštono šaltinius. Galima mapinėti tokių žinomų to meto mokslininkų pavardes, kaip S.Jundzilas, E.Liachnickis, Ulmanis, A.Abichtas ir kiti. Druskų kasyklų niekas neatrado, ir tik vėliau, rodos, 1846 metais, gydytojas B.Balinskis nukreipė ligonį iš Stakliškių kurorto į Birštoną, kuris čia pagijo. Nuo tada Birštonas įgauna vis didesnį populiarumą, ir ta data laikoma kurorto pradžia.

Vienok Birštono gydykla dar ilgai nebuvo plačiau žinoma, jai konkuravo netoli nuo Verknės esantis, tuo metu jau garsus Stakliškių kurortas. Tik 1857 m., sudegus Stakliškių gydyklai, kuri jau neatsistatė ir sunyko, iškilo Birštonas. 1853 m. Birštone minimos vonios, tais metais gydėsi 60 šeimų, 1857 metais - 117 šeimų, o 1861 m. jau būta 18 vasarnamių. Labai įdomu pasižvalgyti po tų laikų kurortą amžininkų rašytojų Vl. Syrokomlės ir S.Morovskio akimis. Miestelyje buvę daug dūminių pirklių, dengtų šiaudais, žmonės gyvenę taikiai, moterys audė daug drobių, balinę jas paupyje, vyrai tvarkė namų ūkį ir visi tikėję iš tėvų paveldėta laime. Patys gyvenę dūminėse pirkiose, o antrą galą turėję "balta", be dūmų. Miestelyje stovėjus maudyklė su 14 vonių. Gydymas buvęs labai brangus. Birštone būta daug tam laikui "žymių" prabangos dalykų. Čia gyveno... cukrininkas, buvo traktierius, atvykdavo gydytojas iš Kauno, lankėsi kapela. Poilsiaivo marga Rusijos miestų publika ir skambėjo prancūzų kalba. Daug kas ėjo į piliakalnį, bet tasai buvęs privataus sodo teritorijoje, todėl ir vyrai ir ilgaklosčiais sijonais puošnios ponios slinko slapta per skylę tvoroje. Kurorto svečiai mėgo klausyti aplinkinių gyventojų dainų, muzikos. Du kartus per savaitę kurorto salėje vyko "resursai", jėjimas buvo brangus - 1 rublis, todėl šokdavo iki ryto...

Nuo XVII šimtmečio Birštone yra bažnyčia, nuo XVIII - parapijinė mokykla, 1877 metais įsteigta vandens matavimo stotis, 1933 m. kurorto poliklinika. Čia apsisistodavo T.Narbutas, Vl.Syrokomlė, daug kitų žymių praeities ir mūsų laikų žmonių. Pagrindinis mineralinis šaltinis ilgą laiką buvo vadinamas "Viktorijos" vardu, o nuo 1922 metų, Vaižganto pasiūlymu, vadinamas "Vytautu".

Birštonas tol bus birštoniškai jaukus ir tylus, nepanašus nei į vieną Lietuvos kurortą, kol jis bus į save panašus - bus mažas.

Gigantinės nuotaikos šio miestelio išvaizdai yra prazūtingos. Reikėtų ta sąskaita paauginti iki Birštono lygio Balbieriškį, Punią, Nemaniūnus ir kitus mažus šių apylinkių miestelius, o Birštoną tik sutvarkyti, išstbulinti, papuošti. Didžiųjų Nemuno kilpų rajonas, esantis tarp didžiųjų Lietuvos miestų - Kauno, Alytaus ir Vilniaus, turėtų tapti ramaus poilsio sritimi, o ne ketvirto didmiesčio apylinke.

Apylinkėse nemaža senų, gražiai išsilaukusių kaimų ir sodybų, įdomių daug atmenančių iš praeities gyvenimo dalykų žmonių, sutiksi čia dainų, visai dar negirdėtų:

Slaunus miestas Birštonėlis,

Šalia plaukia Nemunėlis.

Prie kraštelio liepos lenta,

Ant tos lentos merguzėlė

Baltai šveitė

Viedružėlius.

Ir nukrito vainikėlis

Int Nemuno gilumėlj....

Jau devyniasdešimties metų sulaukusios Petronėlės Blekaitienės daina nenuityla. O "...būdavo, vestuvės - nenoriu nei gert, nei

valgyti, tik šokt ir giedot. Tokia buvau". Tokių yra panemunėse. Nuo to šviesesnis kraštas, laukai, dienos. Jau ne vieną didelį žmogų gimus, augus panemunėse priminiau. Yra ir tokia Petronėlė. pabaiga

* SVETLANA ALILIUJEVA, Stalino duktė, kuri iš Indijos pabėgo į Šveicariją, o vėliau atsirado Amerikoje ir išleido dvi knygas, smerkiančias komunistinį režimą, dabar susituokė su vietos architektu Williamu Petersu.

* NEW YORKAS gyvena nuolatinių streikų baimėje. Tik pasibaigę paštininkų streikas, kurs dar gali iš naujo įsiliepsnoti, vyksta trokų streikas ir čia pat artinas laikraščių techninių darbininkų streikas.

* TORONTO MIESTE prokomunistinės organizacijos buvo surengusios Lenino šimto metų sukaktuvėms pažymėti bankietą. Bet jo svečių tarpe buvo ir antikomunistai, kurie atsisakė Leniną pagerbti. Komunistai juos puolė, ypatingai buvo karingi rusų atstovybės sargybiniai. Ore pradėjo lakstyti lėkštės, kėdės, peiliai ir patiekalai. Stalai buvo apversti ir vaisės iširo. Peštynės buvo tokios karštos, kad kai kurie jų dalyviai buvo nugabenti į ligoninę.

Pagerbtas Vytautas A. Braziulis

Sulaukus Vytautui Alfonsui Braziuliui 70 gimtadienio, Clevelando veikėjai iškilmingai ir nuoširdžiai jį pagerbė. Jo paties namuose susirinko, kaip iš dedamo paveikslo matome, dauguma vietos kultūrininkų.

Mums ypatingai malonu paminėti šias sukaktuves, kadangi V.A.Braziulis yra mūsų

Susivienijimo stambus veikėjas. Jis pirminkauja SLA 14 kuopoj ir jau keletas metų veikia SLA Centrinio organizatoriaus pareigose. Jam ir jo žmonai, koncertinei dainininkei Norai Braziulienei linkėtina ilgiausių ir gražiausių metų, o taip pat ir vaisingo visuomeninio darbo lietuvių tarpe.

I eilėje: M.Eidiniene, K.Martuvienė, Nora Braziulienė, G.Karsokienė, G.Kudukienė, M.Nasvytienė,
II eilėje: S.Vilkutaitienė, dail.A.Vaikšnoras, O.Mikulskienė, amerikiečių kompozitorius Leslie Kondorossi, Vytautas A.Braziulis, muzikos prof.Elizabeth Kondorossi, J.Plechavičienė, K.S.Karpus,
Stovi: R.Kudukis, P.Barzdukienė, V.Vilkutaitis, V.Balašaitis, P.Šukys, P.Urbonavičienė, P.Šukienė, N.Plechavičius, P.Lazdinienė, V.Nasvytis, S.Staleckas, L.Staleckienė, S.Barzdukas, dr.A.Martus, A.Balašaitienė, A.Mikulskis, J.Vedarienė, S.Lazdinis, prof.dr.J.Jakštas, S.Knystautienė, V.Knystautas.

Tėvynė 4.

Foto: V.Plodžinskas

Įamžinti keturi Prezidentai

Taip yra įamžinti keturi iš 37-nių JAV prezidentų.

Šis ypatingas paminklas yra Rushmore kalnuose, Juodųjų Kalnų eilėje, pietinės Dakotos valstijoje, vakaruose. Tie kalnai pavadinami Rushmore valstybiniu parku. Privažiuojama į tą parką nr. 16 ir 90 vieškeliais. Patartina ten važiuoti tik vasarą, nes žiemos metu ten daug sniego.

Skulptorius G.Borglum iškalė tas keturias galvas labai vaizdžiai, tvirtame granite, maždaug prieš 35 metus. Žinovų tvirtinimu jos ten matysis net po 100.000 metų.

Pačios galvos yra 60 ir 70 pėdų dydžio, 500 pėdų aukštumoje. Sulyg galvų proporcijos, pilnos jų figūros turėtų būti apie 450 pėdų dydžio, jų kojos stovėtų beveik pačiame slėnyje, apačioje.

Prezidentai, iš kairės į dešinę:

JURGIS WASHINGTON - pirmutinis prezidentas (gimė vas. 22, 1732 m., mirė gr. 14, 1799 m.). Jo gimtadienį švenčia visas kraštas. Buvo genialus karo vadas nugalėjęs Anglijos kariuomenę, penketo metų kare, 1776 m. paskelbus nepriklausomybę.

Užimtas karo reikalais, kariuomenės organizavimu, jis negalėjo dalyvauti Nepriklausomybės paskelbime Philadelphijoje liepos 4, 1776 m., todėl jo parašo nėra Nepriklausomybės deklaracijoje. (Jis prezidentavo nuo 1789 iki 1797).

THOMAS JEFFERSON - trečias naujos valstybės prezidentas (gimė bal. 13, 1743 m., mirė liepos 4, 1826 m.). Jis buvo juristas, diplomatas, valstybininkas. Jis suredagavo ir savo ranka parašė 1776 metų liepos 4 d. paskelbtą Nepriklausomybės deklaraciją. Jis buvo valstybės sekretorius prezidento Washingtono kabinete; vice prezidentu antro prezidento John Adams kabinete. (Išrinktas prezidentu 1801 iki 1809 m.). Jis įsteigė

Virginijos Universitetą. Prezidentaudamas praplėtė valstybę daugiau negu dvigubai, nupirkdamas 1803 metais iš Napoleono pusdykiai, milžinišką teritoriją vakaruose.

TEODORAS ROOSEVELT - 25-tas prezidentas (gimė spalio 27 d. 1858 m., mirė sausio 6 d., 1919 m.). Dar prieš prezidentavimą jis vadovavo 1898 metų JAV kare su Ispanija, savanorių kariuomenei Kuboje ir išlaisvino Kubą.

Kaipo taikos skelbėjas, buvo apdovanotas Nobelio taikos premija. Prezidentaudamas, jis buvo griežtas JAV priešams, jis skelbė: "Su priešu kalbėk švelniai, bet už nugaros laikyk buožę". 1905 metais pagelbėjo baigti Rusijos-Japonijos karą. Jis pastatė garsų Panamos kanalą, sujungdamas Atlantą su Pacifiku.

Prezidentu jis tapo 1901 metais, kai prezidentas McKinley buvo nušautas. Prezidentavi iki 1909 metų.

ABRAOMAS LINCOLN (gimė vasario 12, 1809 m.) buvo 16-tas prezidentas. Jam tapus prezidentu kilo 1861 metais kruvinas pilietinis karas, pietinės valstijos atmetusios Lincolną negrų išlaisvinimo proklamaciją, išstojo iš unijos, paskelbė šiaurinėms valstijoms karą. Karas baigtas balandžio 5 d. 1865 metais, pietiečius nugalėjus, išgelbėjus kraštą nuo suskaldymo. Bal. 14 d. 1865 m. teatro vaidintojas Lincolną nušovė teatre Washingtone. Pietinės valstijos Lincolną gimtadienį nuo tų laikų ignoruoja.

Nors Lincolnas prezidentavo 44 metus anksčiau negu Rooseveltas, Lincolnas paminkle padėtas ketvirtuoju. Tame kalne nepalikta vietos daugiau jokiam prezidentui, lyg samprotaujant, kad jau daugiau nebus tos pagarbos vertų.

K.S.Karpus

LIETUVOS GENERALINIO KONSULATO NEW YORKE PAIEŠKOMI ASMENYS:

BLOKUVIENĖ-SINKEVIČIŪTĖ, Ieva, d.Jurgio, 1935 metais iš Prienų išvykusi į JAV-bes, gyvenusi 1940 metais Waterbury, Conn.

BRUŽAS, Jonas ir Justinas, sūnūs Jono, 1939 m. gyvenę Chicagoje.

BRUZGA, Vincas, s.Prano, 1943 metais būk tai gyvenęs Chicagoje.

BRUZGUS, William C., ir jo žmona Maria Monika, turėjo vaistinę Norwood, Mass.

BULEVIČIUS-BALYS, Edvardas s. Vlodo, iš Krakių miest., po karo gyveno Anglijoje.

ČĖPUKAS, Kazimieras, arba jo vaikai, senas ateivis.

DRANGINIENĖ-SINKEVIČIŪTĖ, Ona, d.Jurgio, 1935 metais iš Prienų išvykusi į JAV-bes, gyvenusi Waterbury, Conn.

GASIŪNAS, Aleksas, gim. Pikčiūnų km. Pašvitinio vl., į JAV-bes imigravo 1913 m., gyveno Baltimorėje.

JAGMINAS, Antanas ir Juozas, sūnūs Antano, gyvenę Chicagoje ar jos apylinkėje.

KAULIUS, Vincas ir jo žmona Antanina, gim. Alšauskaitė, d. Juozo, gyvenę 1107 Butler St., Easton, Pa.

KEMPKA, Vytautas, gim. 1933.IV.16 Kybartuose, gyvenęs Vokietijoje, studentas.

KOLAS, Juozas, gim. 1912 metais, 1946 metais iš Vokietijos išvykęs į Kanadą.

KONIŠAUSKAS, Valius, s. Igno, iš Krakių miest.

MALKVAITYTĖ, M., buv. studentė.

MISIŪNAS, Albertas, s. Tamošiaus.

NEKROŠIUS, Aleksandras, ir jo broliai: Bronius, Juozas, Vladas ir Vacys.

PELOSI, Sophie, 1956 m. gyvenusi 186 Thurber Ave., Brockton, Mass.

VASILIAUSKAS, Antanas, s. Mato, iš Norkūnų km., Krakių vl.

ZANDOVAITĖ, Lydija, gim. 1935.IV.30 Tauragės apsk., gyvenusi Vokietijoje, buv. studentė.

ZIOGAS, Chas., gyvenęs Cedar Rapids, Iowa.

ŽUROMSKAS, Česlovas, s. Kazio, iš Krakių miest., iš Vokietijos atvykęs į JAV-bes.

Ješkomiciai arba apie juos žinantieji maloniai prašomi atsiliepti:

Consulate General of Lithuania
41 West 82nd Street,
New York, N.Y. 10024

Ypatingas

1969 metų paskutinio ketvirčio SLA APYSKAITA

Vaikų Fondas \$ 20.65
Lėšų Fondas \$ 6.20
\$ 335.86

IŠMOKĖJIMAI

Gruodžio mėn. 1969

POMIRTINĖS

Gruodžio 6, 1969 \$ 2,700.00
Gruodžio 13, 1969 \$ 3,300.00
Gruodžio 20, 1969 \$ 3,588.00
Gruodžio 31, 1969 \$ 2,350.00
\$ 11,938.00

LIGOJE PAŠALPOS

Gruodžio 6, 1969 \$ 121.75
Gruodžio 13, 1969 \$ 552.18
Gruodžio 20, 1969 \$ 231.70
\$ 905.63

TAUPOMOJI APDRAUDA

Gruodžio 6, 1969 \$ 2,000.00
Gruodžio 20, 1969 \$ 1,000.00
Gruodžio 31, 1969 \$ 1,750.00
\$ 4,750.00

ATŠAUKTOJI APDRAUDA

P.Kapo, Mahanoy City Pa. \$ 1,992.80
P.Druskis, Grand Rapids Mi. \$ 206.02
J.Druskis, Grand Rapids Mi. \$ 144.73
A.Švarcas, Cleveland Ohio \$ 238.73
T.Puslis, Taylorville, Ill. \$ 49.26
J.Mockus, New York NY \$ 105.21
J.Chaleckienė, Cleveland Oh. \$ 134.69
A.A.Boreišis, Los Angeles C. \$ 77.70
V.Tursa, Linden N.J. \$ 380.71
\$ 3,329.85

PAŠALPOS IŠ NAŠLIŲ IR NAŠLAIČIŲ FONDO

Gruodžio 6, 1969 \$ 10.00
\$ 10.00

SLA NUOSAVYBĖ

307 W. 30th St. N.Y.C. \$ 1,143.70
\$ 1,143.70

SLA PILD. TARYBOS NARIŲ

kelionės išlaidos, nakvynės ir
dienpinigiai \$ 660.90
\$ 660.90

TĖVYNĖS IŠLAIDOS

Newspaper Rossiya Co. \$ 267.60
Postmaster \$ 64.52
Technikinė Pagalba \$ 180.00
Standard White Metals Corp. \$ 44.30
H.Rice \$ 120.00
Už Tėvynės surinkimą \$ 220.00
Economy Photo Engr. Co. \$ 11.20
Ivairūs Išmokėjimai \$ 60.00
\$ 967.62

ALGOS

SLA Raštinės Tarnautojam \$ 2,336.00
SLA Spaustuvės Tarnautojam \$ 761.50
SLA Pild.Tarybos Nariam \$ 475.00
\$ 3,572.50

SUGRAŽINTI MOKESČIAI

Apdraudos Fondas \$ 297.05
Ligoje Pašalpos Fondas \$ 11.40
Mišrus Fondas \$ .56

IVAIRŪS IŠMOKĖJIMAI

Social Security \$ 177.34
Shalit Printing and Stat.Corp. \$ 342.97
Literatūra \$ 31.50
Park Florist, Woodhaven NY \$ 26.50
Aktuarinės išlaidos \$ 255.00
Paštas ir telefonas \$ 166.37
Fraternalinė veikla \$ 58.14
Remington Rad Co. \$ 35.03
New York Telephone \$ 120.76
Raštinės išlaidos \$ 54.90
SLA skelbimai \$ 25.00
Howard Printing Co. \$ 3.80
Gimbels, New York \$ 16.96
"Christmas Gratuities" \$ 260.00
Joyce Bros.Co. Chicago Ill. \$ 82.80
VariTyper Corp. \$ 150.00
\$ 1,807.07

Gruodžio mėn. 1969 viso \$ 29,421.13

MONTEVIDEO LIETUVOS AIKŠTĖ

Montevideo, Urugvajuje, kaip Eltai teko patirti, vasario 21 d. įvyko Lietuvos vardu (Plaza Republica de Lituania) aikštelės, arti sostinės centro atidarymas. Iškilmes savo atsilankymu pagerbė miesto intendantas dr.O.Rachetti, savivaldybės tarybos pirm. Guedes, užsienio reik. ministerijos atstovas min. Barros ir kt. Miesto orkestras grojo Urugvajaus ir Lietuvos himnus. Pagrindinę kalbą pasakė Lietuvos atstovas A.Grišonas ir organizacinio komiteto pirm. kun.J.Giedrys. Jaunimo grupė asistavo tautiniuose rūbuose. Nemaža tautiečių atvyko ir iš tolimesnių apylinkių. (E.)

GARSIOJI LAISVĖS ALEJA KAUNE, KAIP JI ATRODYDAVO NEPRIKLAUSOMYBĖS LAIKAIS

SVEIKATOS SKYRIUS

ŠI SKYRIŲ VEDA SVEIKATOS KOMISIJA:

Dr. Petras Zalatoris

Dr. A. Gussen

Dantys ir Vėžys

Rašo Dr. A.J.Gussenas

Šiurpu išgirdus, kad tavo giminaitis ar geras draugas serga vėžio liga ir nuo jos turės mirti. Šiandien dar nėra vaistų vėžio gydymui. Rodos, kad dešimt metų atgal vėžio liga nebuvo taip plačiai pasireikšusi. Gal buvo tik dėl to, kad žmonių kasdieninė mityba susidėjo iš daugiau natūralaus maisto, kuris nebuvo apnuodytas cheminių prezervų.

Šiandien vėžio liga plačiai pasiskleidus, ieškodama vis daugiau naujų aukų. Amerikoje šiandien su viršum milijonas žmonių serga ir žino, kad turi vėžio ligą.

Statistika rodo, kad vienas iš šešių žmonių mirstančių tarpe 45 ir 65 metų amžiaus, miršta nuo vėžio ligos, o vienas iš 9 žmonių, arba 18.000.000 šios šalies gyventojų serga vėžiu. Pranašaujama, kad 35 % šalies gyventojų gyvens daugiau negu po 45 metus, o 6.500.000 - sulauks 65 metų. Galima sakyti, kad ateityje mirtingumas nuo vėžio ligos padidės, labiausia rūkiojų tarpe.

Apie vėžio atsiradimą, dar visai mažai žinoma. Vėžys gali susikombinuoti iš piktybių ir nepiktybių tanų. Taip pat įvairių sužalojimų, sužeidimų, mechaninių, cheminių ir nuo įvairių apsinuodijimų ir nusideginimų.

Dideli rūkoriai sulaukė senesnio amžiaus, gauna lūpų, gomurio, gerklės ar liežuvio vėžį. Burnos viduje vėžys atsiranda nuo kiaurų, aprupėjusių, išpuvusių dantų, kurie nuolat raižo, drasko liežuvį ir vidaus burnos raumenis. Augantys apgamai, karpos, spuogai dažnai draskomi, krapštomi, pavirsta vėžio lizdais.

Netinkamos dantų plokštelės dažnai pagamina burnoje vėžį. Nuo plokštelių dantų smegenys sumažėja, susitraukia, plokštelės padidėja ir slidinėja burnoj kramtant maistą, jos užgauna, prakerta ne tik smegenis, bet ir žando raumenis, Vėliau pradeda augti pašaliniai augliai, kurie anksčiau ar vėliau pavirsta vėžio lizdais.

Dirbtinių plokštelių nešiotojai turi būti labai atsargūs, pastebėję burnoje žaizdą, arba augantį, kad ir mažiausią auglelį. Tu-

jau reikia kreiptis į odontologą arba į medicinos gydytoją. Niekomet nereikia pačiam bandyti pagydyti žaizdą arba prašalinti auglį. Šį reikalą sutvarkys tik gydytojas.

Patartina plokštelių nešiotojams, jeigu jos pasidaro per daug laisvos ir slidinėja burnoje, jas pakeisti ar pataisyti.

Ne tik burnoje atsiranda vėžys, bet taip pat ir skrandyje. Greitai gendantys, pūvantys maisto dalykai, karštos sriubos, aštrieji alkoholiniai gėrimai - tai pradinės skrandžio žaizdų priežastys, o prie to dar prisideda kiauri, išpuvę, pūliuojantys dantys, nesukramtytas maistas ir sugėję tonsilai. Visi suminėti negerumai esti tampriai susiję ir jie bendrai veikdami sužaloja visą kūną.

Sveikos ir normalios kūno lastelės atlieka gerą ir naudingą visam organizmui darbą, bet vėžio augliai auga ir minta mūsų kūno medžiaga, kurią pagamina sveikos lastelės. Vėžio augliai auga, dauginasi, naikina viską kas pasitaiko, ar tai būtų kaulas, nervas ar raumenys, nieko neaplenkia, viską sužaloja ir palieka biaurią žaizdą. (f.d.)

MAIRONIO PAVASARIO BALSAI

Maironio "Pavasario Balsų" Vilniuje išleista 12-ji laida. Jos tiražas 30.000 egz. (E.)

VILNIUJE PAGAMINTAS 31 FILMAS

Neseniai okup. Lietuvoje pastatytas ir leistas rodyti ir Sovietų Sąjungos žiūrovams, filmas "Ave, vita" (rež. ir statytojas A.Grikevičius) yra 31-sis vad. meninis, ilgametražinis filmas.

Taigi, Vilniaus kino studija tiek filmų sukūrė per daugiau kaip 25 sovietinio valdymo metus, vidutiniškai vos vieną filmą per metus (kartais jų skaičius siekdavo iki 3-4). Režiminė spauda nurodė, kad "Ave, vita", tai - apmastymai apie gyvenimo vertę ir prasmę, apie pilietiškumą.... Svarb. vaidmenyse: Klai-pėdos Dramos teatro aktorius V.Paukštė, B. Babkauskas, be to, dar M.Mironaitė, E.Bajorytė ir kiti. (E.)

IŠMOKAMOS APDRAUDOS

Balandžio 11, 1970

ANTANAS CHUTELA, 14 kp., Cleveland, Ohio, gimęs Lietuvoje. Prie SLA prisirašė kovo 4, 1920 m., mirė vasario 9, 1970 m. Velionio apdrauda išmokėta žmonai Tellie Chutela.

Tėvynė 7

JOSEPH URBAN, 104 kp., Pittsburgh, Pa., gimęs Lietuvoje. Prie SLA prisirašė birželio 1, 1916 m., mirė vasario 25, 1970 m. Velionio apdrauda išmokėta vaikams, Eva Jordan ir Joseph F.Urban.

STASYS POCIUS, 212 kp., Kenosha, Wis., gimęs Lietuvoje. Prie SLA prisirašė gegužės 6, 1928 m., mirė kovo 24, 1970 m. Velionio apdrauda išmokėta sūnui, Walter Pocius.

VLADAS BYTAUTAS, 236 kp., Toronto, Ont., Canada, gimęs Lietuvoje. Prie SLA prisirašė birželio 8, 1957 m., mirė gruodžio 5, 1965 m. Velionio apdrauda išmokėta seseriai Marijai Bytautaitei-Kizienei.

Viso ..... \$ 1,550.00
Nuo pradžios šių metų bendrai
viso ..... \$ 40,870.00

IŠMOKAMOS TAUPOMOS APDRAUDOS

Jadvyga Naujokaitis, 136 kp., Cleveland Ohio
Grazutė Galinytė, 136 kp., Cleveland Ohio,
Rita V. Galinytė, 136 kp., Cleveland Ohio,
Petras Lickus, 322 kp., Chicago, Ill.,
Virginia M.Paulis, 374 kp., Paterson, N.J.

Viso ..... \$ 2,393.00
Nuo pradžios šių metų bendrai
viso ..... \$ 11,793.00

IŠMOKAMOS LIGOJE PAŠALPOS

April 11, 1970

60. K.Adamkevičius, 43 kp., So.Boston, Mass., sirgo 11 sav. 3 d. .... \$ 46.50

61. P.Perveneckis, 63 kp., Chicago, Ill. sirgo 12 sav. .... \$ 81.00

62. J.Pamatot, 159 kp. Collinsville, Ill. sirgo 11 sav. 6 d. .... \$ 55.89

63. K.Dzedulionis, 173 kp., Lowell, Mass. sirgo 5 sav. 6 d. .... \$ 36.75

64. F.Riauba, 236 kp., Toronto, Ont., Canada, sirgo 3 sav. .... \$ 28.08

65. M.Batutienė, 293 kp., Wilsonville, Ill., sirgo 5 sav. 6 d. .... \$ 81.00

66. D.Gibienė, 297 kp., Greenfield, Mass., sirgo 6 sav. .... \$ 40.50

67. J.Gibas, 297 kp., Greenfield, Mass., sirgo 5 sav. 6 d. .... \$ 43.25

Viso ..... \$ 412.97

Nuo pradžios šių metų bendrai
viso ..... \$ 3,495.62

Lietuvon per Lito Biura

Suomių Finnair lėktuvų bendrovės prašomas Lito kelionių Biuras organizuoja 2 savaitinių eskursijas Lietuvon.

Išskridimo datos: birželio 30, liepos 21 ir rugpjūčio 17.

Visa kelionė (įskaitant lėktuvus, viešbučius, maistą ir kt.) kainuos tik \$ 700.00.

Sustojimo vietos: New Yorkas, Amsterdamas, Maskva, Vilnius, Varsuva, Viena ir Roma.

Skambinkite: (212) 847-5522

Arba rašykite: LITAS TRAVEL BUREAU
94-10 Jamaica Ave.
Woodhaven, N.Y. 11421

SLA PREZIDENTAS POVILAS DARGIS šio balandžio 24 ir 25 dienomis lankosi Chicagoje. SLA 228 kuopa jo garbei tuo metu rengia bankietą, kuriame bus dauguma Susivienijimo žymiųjų veikėjų. O taip pat SLA Prezidentas pasimatys su pastoviųjų komisių nariais ir aptars aktualius mūsų organizacijos reikalus.

* "AUKURAS" - Hamiltono lietuvių dramos mėgėjų grupė sulaukė 20 metų savo veiklos sukaktuvių. "Aukuro" meno darbams vadovauja F. Dauguvietytė-Kudabienė.

* AUSTRALIJOS LIETUVIŲ laikraštis "Mūsų Pastogė" skelbia ypatingai skambančią žinią, apie tai, kad Melburno Dainos Sambūris rengiasi pastatyti operą Faustą. A. Čelna, minimo sambūrio dirigentas ir vadovas pradėjo rūpintis operos pastatymu. Ten kalbama, kad darbas galės būti tik dideliu vardu įvykdytas. Bet taip pat pripažįstami dideli A. Čelnos sugebėjimai ir tikimasi, jog jis visas kliūtis sugebės nugalėti.

* MELBOURNO LIETUVIAI, Australijoje, aiškiai prasigveno, nes iš ten ateinaiomis žiniomis daugiau dešimties lietuvių populiarioje Phillips Island vasaravimo vietovėje įsigijo nuosavus vasarnamius ir gražiai sutvarkė.

* KONSTANTINAS PETRAUSKAS, savanoris-kūrėjas, dabar išėjęs į pensiją, Chicagoje įrašytas į pasižymėjusių piliečių sąrašus. Jis ir dabar tebėra labai aktyvus lietuvių visuomenės veikėjas.

* ATEITIS, jaunimo laikraštis rašo: Užuot nagrinėjus, kurios mišrios šeimos mums priimtinos ir kurios atmestinos, vertėtų panagrinėti kaip nuo mišrių šeimų (su svetimtaučiais) apsaugoti.

* LIETUVIŲ KLUBAS Hartford, Conn. sulaukė 60 metų sukaktuvių. Šiame klube pastoviai vyksta lietuvių visuomeninė veikla. Šiais metais klubas turės keletą parengimų ir piknikų.

"ATSARGIAI, BALFAS" RAŠO TIESA VILNIUJE

Tiesa puola "Amerikos imperialistus", kurie vis labiau plečia šmeižtų akciją prieš komunizmą - esą, tarp visų "propagandos bei diversijos" įstaigų nepaskutiniu smuiku groja ir Balfas.... Jis dalyvauja antikomunistinėje kovoje, jis, teigiama, gaunąs milijonines sumas. Ten sakoma, kad Balfas esanti ir politinė ir religinė organizacija.

Visas išpuolis liudija: okupanto režimas negali pakęsti organizacijos, kuri tik žmoniškumo sumetimais vedama ir nepolitine būdama, neatsisako paremti paramos prašančių ir iš okup. Lietuvoje gyvenančių pusės.

Siekiami tai pagalbai užkirsti kelią. Pasirinktas gyventojų baidymo ir gąsdinimo

SLA KUOPOMS: PRAŠOME SIŪSTI SAVO DELEGATŲ MANDATUS KAIP GALIMA GREIČIAU, KAD JŲ VARDAI PATEKTŲ Į SEIMO DARBŲ KNYGĄ

būdas: skelbti, kad Balfas talkininkauja "Amerikos imperializmo" kovai bei net diversijai prieš komunizmą, prieš visas "socialistines šalis". Taip Balfą pristačius, režimas, matyt, įsitikinęs, atbaidysiąs visus, kurie prašytų paramos iš JAV lietuvių. (E.)

* BRITANIJOS LIETUVIAI, patyrę apie Lietuvos aukso nusavinimo akciją pasiryžo sudaryti vadinamą "Puslapio Fondą". Jie norėjo nupirkti kurio nors didžiojo dienraščio puslapį ir ten išdėstyti Sovietų Rusijos padarytas Lietuvai skriaudas.

KAUNE lenkų kalba knygų pareikalavimas nemažas - rašo "Czerwony Sztandar", nurodęs, kad knygynas nr. 2 Kaune 1969 m. spalio mėn. buvo gavęs 3500 knygų iš Lenkijos. Lapkričio mėn. knygų lenkų kalba Kaune buvo parduota 1500 rublių sumai.

Pasirodo, Kauno lenkai daugiausia domisi savo klasikų raštais, medicinos ar technikos srities raštais ir informaciniais leidiniais. (E.)

VILNIUJE pradėti leisti buvusio kunigo Jono Ragauskos (mirusio 1967 m.) raštai.

Net penktą laidą išleista knyga "Ite, missa est". (E.)

JAVYŽIAUS ROMANAS "ANTPLŪDIS" dar neišleistas, bet jau parodytas Vilniaus teatre. Pagal romano motyvus pastatyta pjesė "Sūkurys", kaip ir romane, parodyti hitlerinės okupacijos metai Lietuvoje. (E.)

VILNIUJE IŠLEISTA ketvirtoji Vilniaus kraštotyrininkų knyga apie Lietuvos šiaurės rytu kampa, artimas Druksių ežerui Gaidės ir Rimšės apylinkes. Knyga turi 422 psl., yra įvairių specialistų straipsnių.

VILNIAUS FILHARMONIJA surengė koncertų ciklą. "Lietuvių kamerinė muzika". Penktasis koncertas buvo skirtas J. Gruodžio kūrybai - nuo kompozitoriaus, dirigento bei pedagogo mirties dabar sukanka 22 metai. Gruodžio kūrinius skambino pianistė A. Juozapėnaitė, dainavo sol. L. Muraška. (E.)

Į "EXPO - 70", parodą Japonijoje išvyko pirmoji Lietuvos turistų grupė. Jiems teko vykti į Vladivostoką ir iš ten motorlaiviu į Japoniją. Išvykusių tarpe: Lietuvos Mokslų akademijos viceprezidentas A. Žukauskas, Vilniaus Eltos direktorius D. Roda, radio bei televizijos įmonių vadovai V. Kalibatas ir P. Morkūnas ir kt. (E.)

* POETAS JUOZAS MILIAUSKAS - MIGLOVARAS buvo gimęs 1845 metais, tad dabar sulaukta 125 metų sukaktuvių nuo jo gimimo.

rinko Jūrų Skrajūną, pagrindinį G.F. Cooperio knygos "Jūrų burtininkė", veikėją. Kodėl? Dėl to, kad "jis netarnauja jokiai karalienei". Vyt. Dabašinskas iš Kauno, parinko Jules Verve Robertą Grant, iš romano "Kapitono Granto vaikai". Algis Staškūnas, iš Radviliškio, ypatingai vertina kito prancūzo, A. Dumas herojų D'Artagnan. Vytenis Šikšnys, iš Veprių, Ukmergės raj., pareiškė, kad jo mėgstamiausias herojus - Sherlock Holmes, nes jis "labai įdomiai ir greitai sukuria savo priešų pavaizdus. (E.)"

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

PIRMAS IR GERIAUSIAS LIETUVIŲ DIENRAŠTIS AMERIKOJE

NAUJIENOS turi savo korespondentus kiekvienoje didesnioje Amerikos lietuvių kolonijoje ir įvairiose Europos bei Pietų Amerikos valstybėse.

NAUJIENŲ prenumerata yra tokia: Chicagoje ir priemiestuose metams - \$20.00, pusci metų - \$11.00, trims mėnesiams - \$6.00, vienam mėnesiui \$2.00. Kitose JAV vietose metams - \$18.00, pusci metų - \$10.00, trims mėnesiams - \$5.00, vienam mėnesiui - \$1.75. Kanadoje metams - \$20.00, pusci metų - \$11.00, vienam mėnesiui - \$2.00. Užsienioose metams - \$21.00, pusci metų - \$11.00, vienam mėnesiui \$2.50.

NAUJIENAS gaukite, jei pasirašite čekį, arba Money Order tokiu adresu:

1739 S. Halsted Street

Chicago, Ill. 60608

KELEIVIS

LITHUANIAN WEEKLY

Aišku, esate girdėję, kad tai laikraštis, kuris jau eina 66-asis metus. Jį vieni geria, kiti peikia, bet visi jį mėgsta skaityti.

Keleivis duoda ir teisinių patarimų, jame rasite gražių apsakymų bei eilėraščių. Jis turi ir moterų skyrių. Prenumerata tik \$6.00.

Keleivio Administracijoj gaunamas 1970 metų kalendorius, kaina \$ 1.00

KELEIVIS
636 East Broadway
South Boston, Mass. 02127

DIRVA

TAUTINIS
MINTINIS
LAIKRAŠTIS
Išleistas 1918

6507 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Gausiai iliustruotas laikraštis, tūris 2 kartus į savaitę. Trečiadieniais ir penktadieniais

Prenumeratos kaina metams - \$13.00, pusci metų - \$7.00. Susipažinimui - 2 savaites siunčiame nemokamai

— Leidžia —

Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija Viltis

NELAIMĖS VALANDOJE
SAUKITE:
STagg 2-5043

Matthew P. Ballas
BIELIAUSKAS
Funeral Home

AL. BALTRUNAS-BALTON
Reikalų Vedejas
Notary Public

686 Grand Street
Brooklyn, N. Y. 11211

Tel. VI 7-4499

SHALINS
(SHALINSKAS)

Funeral Home

84-02 Jamaica Ave.
prie Forest P'way stoties
WOODHAVEN, N.Y. 11421

Garbingai aptarnauja
laidotuviams
Koplyčios nemokamai
visose miesto dalyse

F. W. SHALINS ir
J. B. SHALINS